

Shigenobu: "Geisha"-tyttöjiä.

Itämainen taide

Hiroshige: Katoja.

Itämaiden taiteesta puhuttaessa tulee etupäässä huomioonotettavaksi Kiinan, Japanin ja Intian taide. Minkä maan taide on vanhin, sitä on vaikea sanoa, eikä ole tärkeätä merkityksestäkään. Itämainen taide on jokatapauksessa vanhaa, tiettävästi sitä on ilmaantunut jo useita satoja vuosia ennen ajanlaskumme alkua.

Mutta vaikka itämainen taide on tavattoman vanhaa, niin kuitenkin, aina nykypäiviin saakka, on se pysynyt jokseenkin muuttumattomana. Se on säilyttänyt pääpiirteisään samat yksinkertaiset viivat, saman tekotavan j. n. e. Ainoastaan väreissä on huomattavampaa muutosta tapahtunut. Länsimaiseen taiteeseen verrattuna on se tekniikkansa, värikäyttelyn, y. m. puolesta paljon jälessä. Syntyy kysymys, mistä tämä takapajuisuus johtuu, vaikka se ainakin ikänsä puolesta voittaa länsimaisen taiteen.

Vastauksen antaa materialistinen historiaankäsitys. Sehän toteaa että taloudellinen kehitys on kaiken yhteiskunnallisen kehityksen vaikutin, että se viime kädessä määrää kaiken henkisen elämän muutokset. Itämaiden taloudellinen kehitys on suunnattomasti jällessä länsimaaisesta. Mehän tiedämme, että esim. Kiina on ollut tarkasti eristettynä muista maista, sen taloudellinen elämä ei ole saa-

kaan ole kehittynyt. Taiteen suurimpana kiihottimena on ollut melkein yksinomaan uskonto. Ja me huomaammekin, että uskontojen muuttuessa itämailla, buddhalaisuuden vallatessa Kiinan, taide saa hieman uusia muotoja. Se alkaa palvella uskonnollisia viettejä. Japanin taide taas on saanut vaikutteita maan poliittisten suhteiden muutoksista. Jonkinverran myös Kiinan taiteesta. Intian taide ei

Hokusai: Näköala Fujista.

nut vaikutteita muista maista ja että se aivan viime aikoihin saakka on kulkenut samaa yksitoikkoista latuaan. Teollisuus on ollut käsiteollisuutta, kauppa vähäpätöistä, maanviljelys pienviljelystä j. n. e. Sensijaan länsimaissa on taloudellinen elämä kulkenut jättiläisaskelin eteenpäin. Se on murtautunut vanhat käsitteet, on luonut uusia henkisiä pyrintöjä, johtanut taiteenkin uusille urille.

Itämaiden taloudellisen elämän seistessä lamaanuksissa, ei taide-

ole missään suoranaudessa suhteessa Kiinan ja Japanin taiteeseen, mutta sen vaikutusta huomaa jossain määrin näiden maiden taiteessa, johtuen se siitä, että intialainen buddhan uskonto vei vaikutteita mukanaan, levitessään näihin maihin.

Kun Egyptissä varhaisimpina aikoina rakennustaide ilmeni jättiläismäisten pyramiidien rakentamisessa, niin Kiinassa kohoaa se mahtavan "Kiinan muurin" rakentamiseen. "Kiinan muuri" on maa-

ilman jättiläismäisin rakenne. Se suojaa Kiinaa 2 450 kilometrin laajuudelta maan pohjoisrajalla. Varmuutta ei ole koska tätä muuria

alettiin rakentaa. Tutkimukset osoittavat, että sen nykyiset jäännökset ovat kotoisin noin 14-vuosisadalta. Sitä on moneen kertaan rakennettu, Pekingin kohdalla kolmeen kertaan päällekkäin. Sen korkeus on 11 metriä, paksuus 7,5 metriä.

Nyt taide alkaa muuttua länsimaisen tuotantotavan alkaessa yhä syvemmin tunkeutua Kiinaan ja Japaniin, saaden samalla myös runsaasti länsimaisia vivahtuksia. Se muuttuu yhä enemmän kiireelliseksi, hermostuneisuutta osoittavaksi, markkinatuotteiseksi.

Tämän kirjoituksen yhteydessä olevat kuvat ovat kuuluisaksi tulleita japanilaisia puupiiroksia. Tämä taidetyyli alkoi vallata Japanin, kun siellä pääsi porvaristo tavallaan valtaan. Tämä tyyli on nyt katoamaisillaan, eikä mitään varsinaista, yleistä uutta tyyliä liene vielä syntynyt. Se odottaa maan taloudellisen elämän nousua nykyisistä synnytystuskistaan.

— 11.

Japanilainen puupiiros.

Hiroshige: Näkönlä Kamayuta.